

«ΕΛΙΑ, Ο ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΣ ΚΑΡΠΟΣ»

Στέρπη Χριστίνα
Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής
Άγιος Θωμάς Θηβών 32009 Σχηματάρι Βοιωτίας christerpi@in.gr
6^ο Δημοτικό Σχολείο Χαλκίδας

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: ελιά, υγρό χρυσάφι, Μεσογειακή διατροφή, κότινος.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Σχολικό πρόγραμμα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ελιά είναι δέντρο που συνδέεται με την ιστορία μας. Από τα Προϊστορικά χρόνια είναι γνωστός ο ρόλος της στην εξέλιξη της οικονομίας και του πολιτισμού μας. Υπήρξε ιερό δέντρο και λατρευτικό σύμβολο των αρχαίων Ελλήνων και του Χριστιανισμού. Το ελαιόλαδο αποτελεί ακόμα και σήμερα μια από τις πιο σημαντικές πλουτοπαραγωγικές πηγές της χώρας μας.

Μαζί με τους μαθητές της Δ΄ τάξης ταξιδέψαμε στους δρόμους της ελιάς και του λαδιού...Ανοιξαμε το μπαούλο με τους μύθους και τις ιστορίες...Γευθήκαμε τον πικρό καρπό και το νόστιμο λιόψωμο...Είδαμε ότι η ελιά εμπνέει από την αρχαιότητα ως σήμερα μια και φέρει έναν πολύ πλούσιο συμβολισμό: ειρήνη, σοφία, ευφορία, γονιμότητα, αγνότητα, δύναμη, νίκη και ανταμοιβή.

Αφορμή ήταν το σήμα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, ο «κότινος», το σύμβολο της νίκης και της ανταμοιβής.

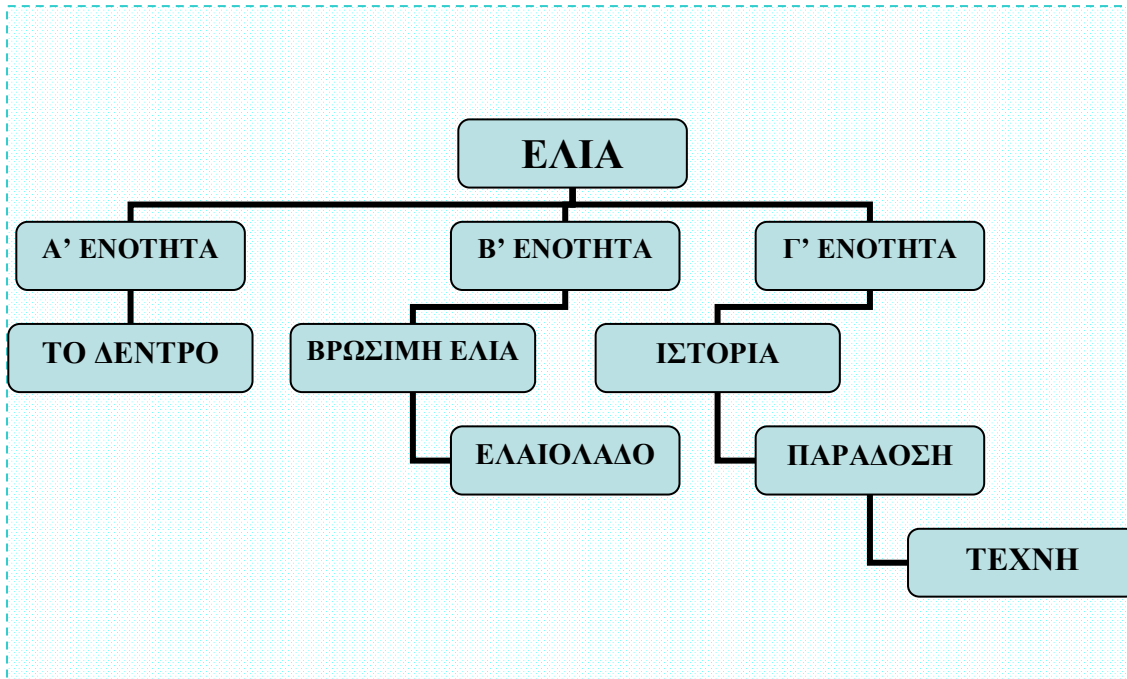
ΣΚΟΠΟΙ

- ☞ Να γνωρίσουν τα παιδιά κάθε τι σχετικό με την ελιά (καλλιέργεια, μορφολογία).
- ☞ Να βιώσουν τον τρόπο συλλογής και επεξεργασίας του ελαιόκαρπου και την παραγωγή ελαιόλαδου.
- ☞ Να γνωρίσουν τα επαγγέλματα που εμπλέκονται σε όλη τη διαδικασία: παραγωγή-επεξεργασία- διάθεση- κατανάλωση.
- ☞ Να κατανοήσουν τα οφέλη του ελαιόλαδου στην υγεία του ανθρώπου.
- ☞ Να διακρίνουν τις διαφορετικές χρήσεις της ελιάς και του λαδιού συλλέγοντας στοιχεία από την ιστορία, την παράδοση και την καθημερινή μας ζωή.
- ☞ Να ανακαλύψουν τρόπους ανεξάρτητης μάθησης, να μάθουν πώς να ερευνούν και να μαθαίνουν ότι τους ενδιαφέρει.
- ☞ Να αναπτύξουν ικανότητες για παρατήρηση, έρευνα και κατανόηση του θέματος που επεξεργάζονται.
- ☞ Να αναπτύξουν την αυτοεκτίμηση μέσα από τη συμμετοχή στην ομάδα.
- ☞ Να εκφραστούν προφορικά και γραπτά και να αναπτύξουν τη φαντασία τους.
- ☞ Να μάθουν να συνδέουν, να συγκρίνουν και να βγάζουν συμπεράσματα.
- ☞ Να εξοικειωθούν με τη μελέτη και επεξεργασία των στοιχείων που συγκεντρώνουν συνδυάζοντας διάφορες πηγές.

- ☞ Να εργαστούν ομαδικά , να αναπτύξουν συλλογικό πνεύμα και να βιώσουν το αίσθημα της αλληλεξάρτησης.
- ☞ Να αναπτύξουν μορφές συνεργατικότητας, να έρθουν σε επαφή με τον κοινωνικό χώρο, έξω από το σχολείο.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Η προσέγγιση του θέματος ακολούθησε το εξής διάγραμμα:

Α' ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ

- ☘ Μορφολογία του δέντρου.
- ☘ Τόποι που ευδοκίμει.
- ☘ Εδαφολογικές και κλιματολογικές συνθήκες που ευνοούν την καλλιέργειά του.
- ☘ Καλλιέργεια.
- ☘ Ασθένειες και εχθροί.
- ☘ Επίσκεψη σε ελαιώνα την εποχή της συγκομιδής και συμμετοχή στο μάζεμα της ελιάς.
- ☘ Δημιουργία φυτολογίου.

Β' ΕΝΟΤΗΤΑ

α) Βρώσιμη ελιά.

- ☘ Μελέτη του καρπού και χωρισμός στα μέρη που τον αποτελούν.
- ☘ Συγκέντρωση συνταγών για βρώσιμες ελιές.
- ☘ Παραγωγή βρώσιμης ελιάς από τους ίδιους τους μαθητές στο σχολείο.
- ☘ Επίσκεψη σε Super-Market όπου έγινε καταγραφή όλων των ειδών βρώσιμης ελιάς καθώς και των τόπων παραγωγής.
- ☘ Δημιουργία ερωτηματολογίου σχετικά με την κατανάλωση βρώσιμης ελιάς.
- ☘ Παραγωγή ελιόψωμου από τους ίδιους τους μαθητές στο σχολείο.

- ✿ Επίσκεψη σε αγροτικό συνεταιρισμό και σε εργοστάσιο τυποποίησης βρώσιμης ελιάς.

β) Ελαιόλαδο.

- ✿ Επίσκεψη σε σύγχρονο ελαιοτριβείο.
- ✿ Είδη ελαιόλαδου.
- ✿ Παιχνίδι «ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ», όπου οι μαθητές μοιράστηκαν ρόλους και γνώρισαν τη διαδικασία τυποποίησης του ελαιόλαδου.
- ✿ Επίσκεψη σε Super-Market όπου έγινε καταγραφή των ειδών λαδιού και όπου σαν μικροί καταναλωτές, διαλέξαμε και αγοράσαμε το καλύτερο ελαιόλαδο.
- ✿ Συλλογή συνταγών για αρωματισμένο ελαιόλαδο.
- ✿ Παραγωγή αρωματισμένου ελαιόλαδου από τα ίδια τα παιδιά στο σχολείο.
- ✿ Χρήση του ελαιόλαδου και θρεπτική αξία.
- ✿ Μεσογειακή διατροφή.

Γ' ΕΝΟΤΗΤΑ: Η ΕΛΙΑ ΣΑΝ ΣΥΜΒΟΛΟ

- ✿ Συγκεντρώσαμε μύθους για την ελιά.
- ✿ Μελετήσαμε εικόνες από αγγεία και πίνακες ζωγραφικής.
- ✿ Συγκεντρώσαμε παροιμίες, ποιήματα και παραμύθια.
- ✿ Μιλήσαμε για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, τα Παναθήναια και το συμβολισμό της ελιάς στους αρχαίους Έλληνες.
- ✿ Απεικονίσαμε τις εμπειρίες μας με τη ζωγραφική.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν το «ιερό δέντρο».

Αξιοποίησαν και ανέδειξαν ταλέντα και δεξιότητες όπως π.χ. στη ζωγραφική, φωτογραφία, βιντεοσκόπηση, δημιουργία διαφόρων κατασκευών, χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και γενικά δόθηκε διέξοδος στη φαντασία και δημιουργικότητά τους.

Διεύρυναν τις γνώσεις τους και διαπίστωσαν ότι όλα τα μαθήματα του σχολικού προγράμματος μπορούν να τα βοηθήσουν να επεξεργαστούν πιο ολοκληρωμένα το θέμα τους.

Συγκέντρωσαν μύθους, παροιμίες, ποιήματα, κείμενα και παραμύθια και συζήτησαν για τον συμβολισμό της ελιάς και το πώς εμπνέει τους καλλιτέχνες ανά τους αιώνες.

Πήραν μέρος σε δυο δέντροφυτεύσεις (στο Γυμνό Ευβοίας και στην Υψηλή Γέφυρα Χαλκίδας) και είχαν την ευκαιρία να συνεργαστούν με τους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Γυμνού και του 25^{ου} Δημοτικού Σχολείου Χαλκίδας και να γνωρίσουν από κοντά τον τρόπο που φυτεύονται τα δέντρα.

Οι σχέσεις τους και η λειτουργία τους μέσα στην ομάδα γινόταν χωρίς προβλήματα και η χαρά τους γινόταν μεγαλύτερη όταν δέχονταν τους επαίνους του Διευθυντή και των δασκάλων του σχολείου για την προσπάθειά τους.

Παρουσίασαν την εργασία τους στη σχολική κοινότητα και ετοίμασαν ταμπλό με τις δραστηριότητες και τις κατασκευές τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Φλογαΐτη Ε., (1998), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- 2) ΜΙΟ-ECSDE, (2003), *Μεθοδολογία για την εφαρμογή εκπαιδευτικών υλικών στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία, Πρακτικά Επιμορφωτικού Σεμιναρίου*, Αθήνα.
- 3) ΜΙΟ-ECSDE, (2002), *Environmental Education the Mediterranean Perspective "Methodologies and Teaching methods"* Athens.

- 4) Αθανασάκης Α., (1996), *ΟΙΚΟπεριβαλλοντική ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ*, Δαρδανός, Αθήνα.
- 5) Χρυσοφίδης Κ., (2003), *Βιοματική-Επικοινωνιακή Διδασκαλία. Η Εισαγωγή της Μεθόδου Project στο Σχολείο*, GUTENBERG, Αθήνα.
- 6) Φύκαρης Ι., (2001), «*Ο περιβάλλον Κόσμος*» και η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Παρατηρητής Θεσσαλονίκη.
- 7) Γεωργόπουλος Α., Τσαλίκη Ε., (2003), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, GUTENBERG, Αθήνα.
- 8) Καλαϊτζίδης Δ., Ουζούνης Κ., (2000), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση Θεωρία και Πράξη*, Σπανίδης, Ξάνθη.
- 9) Ταρατόρη-Τσαλκατίδου Ε., (2002), *Η μέθοδος Project στη Θεωρία και στην Πράξη*, Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη.
- 10) Ψιλάκης Ν., Ψιλάκη Μ., Καστανάς Η., (1999), *Ο πολιτισμός της ελιάς, Το Ελαιόλαδο*, ΚΑΡΜΑΝΩΡ, Ηράκλειο.
- 11) Λαμπράκη Μ., (2000), *Λάδι, Γεύσεις και Πολιτισμός 5.000 χρόνων*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- 12) Κούκη Τ., (2002), *Εύβοια, Διατροφή και Παράδοση*, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ευβοίας, Χαλκίδα.